

УДК : 631.223.69.059.7

Польовий Л.В., доктор с.-г. наук
Романенко Т.Д., старший викладач
Шумиловська О.С., магістрант
Вінницький національний аграрний університет

РЕКОНСТРУКЦІЯ ТЕЛЯТНИКА З ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ ЗА ЕНЕРГООЩАДНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ

Представлені дослідження показали, що для утримання надремонтного молодняку до 6-місячного, 6-10 і 10-16-місячного віку у будівлі розміром 12x72 м можливо обладнати 137 скотомісць.

Високий гігієнічний мінімум було досягнуто тим, що обладнуються годівельні столи шириною 3,7м; столи з комбібоксами 1,5–1,9 м та видалення гною дельта-скреперними установками.

Виробництво яловичини за рік у будівлі 12x72м складає 868 ц при затратах праці на 1 центнер приросту живої маси 4, 59 люд.-год., що відповідно більше вироблено яловичини ніж до реконструкції 8, 09% та менше затрат праці у 2,16 рази.

Ключові слова: реконструкція, телятник, технологія, енергоощадність, яловичина.

Використання діючих тваринницьких будівель є одним із шляхів прискореного відновлення виробництва яловичини за енергоощадними технологіями з утриманням телят і над ремонтного молодняку в групових клітках безприв'язно у комбібоксах [1].

Серед значної кількості технологій з виробництва яловичини від над ремонтного молодняку від молочних та комбінованих порід найменш дослідженим є розміщення технологічних груп у будівлях шириною 12м в осях з колонами 4 х 4 х 4м [2].

Потребує уточнення використання годівельних стоків для забезпечення кормами різних за віком телят та молодняку великої рогатої худоби.

Видалення гною за допомогою скреперних установок типу УС-15 потребує також наукового обґрунтування [3].

Виходячи із цього розробка технології з використанням комбібоксів, для відпочинку та годівлі дельта-скреперної установки, годівельних столів та електроогорожі для заторможення у бичків статевих рефлексів є актуальним при реконструкції діючих тваринницьких будівель.

Методика досліджень. Згідно норм технологічного проектування скотарських підприємств (ВНТП-АПК- 01.05) розміщено у будівлі 12x72м поголів'я телят до 6 міс. віку, надремонтний молодняк з 6 до 10 міс. віку та з 10 до 16 міс. віку. Параметри комбібоксів, фронт годівлі, групові клітки визначені виходячи із розміщення колон з кроком 4,2м по довжині приміщення та 4 м по ширині. Біля будівлі передбачити вигульні майданчики. У будівлі визначено місце для приготування молока, збереження кормів та реманенту, приміщення для

обслуговування персоналу.

Результати досліджень. Одним із енергоощадних варіантів розміщення телят та молодняку великої рогатої худоби у будівлі шириною 12м з кроком колон 4 x 4 x 4м по довжині і 4 x 4 x 4м по ширині є обладнання групових кліток. Для 14 гол. телят молочного періоду розмір групової клітки по фронту годівлі дорівнює 8,4 м або на кожну голову 0,6 м.

Глибина комбібоксу складає 1,5 м. Таких кліток для телят до 6 місячного віку 3. Резервною кліткою передбачено утримання 7 телят (ширина 4,2 м, глибина – 1,5 м). Годівельний стіл обладнаний решіткою для фіксації телят при випоюванні молока із індивідуальних відер. Секція для телят до 6 місячного віку розміром 29,4 x 3,7м або 108,78 м², а на одну голову 2, 22 м². За рік через дану секцію розміром 49 x 2,4 м проходить 117 голів (рис. 1).

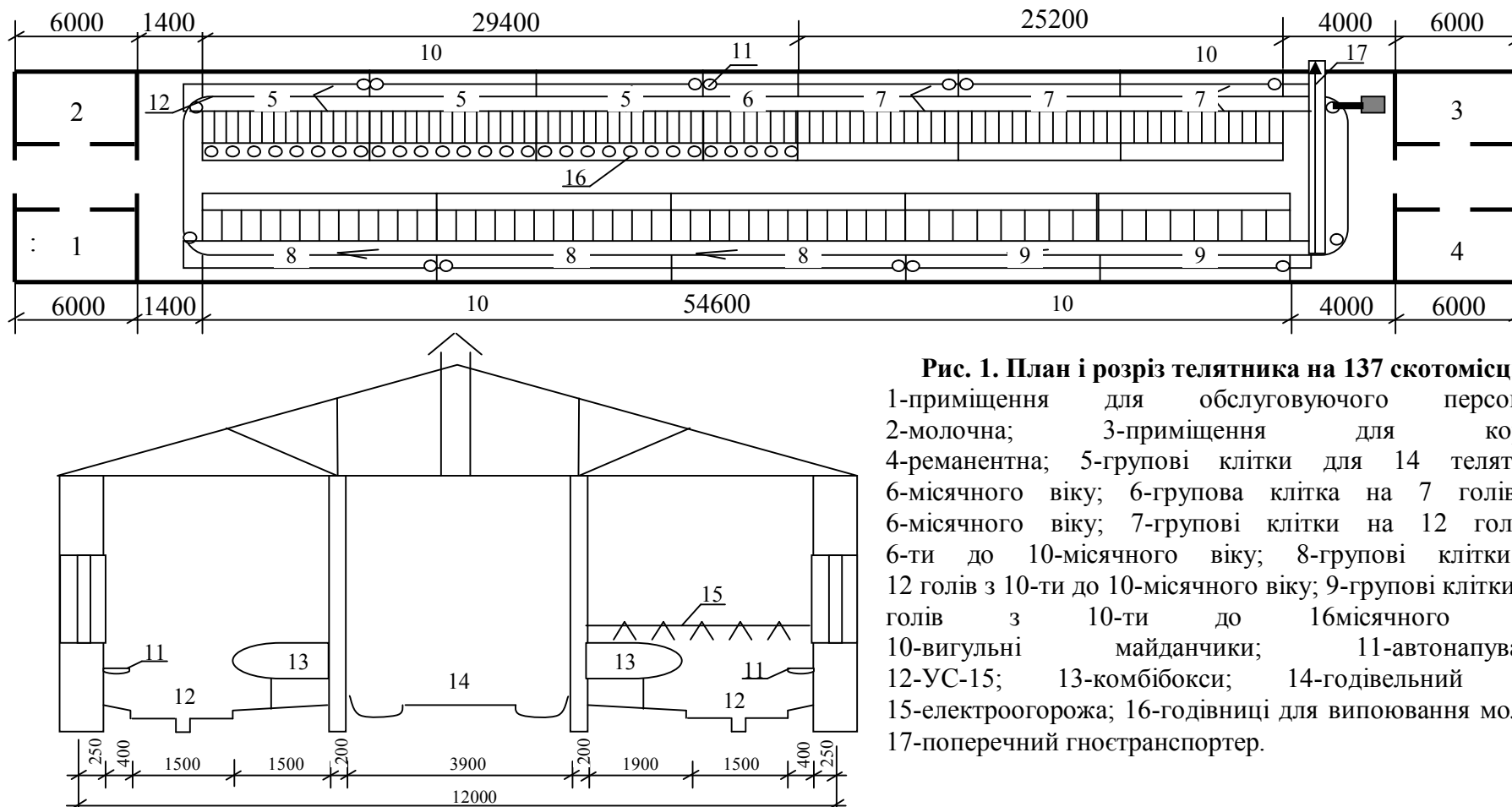
Згідно розпорядку дня телятам 3 рази на добу випоюють з індивідуальних відер молоко. При наближенні телят до годівельного столу їх фіксують і утримують зафіксованими після випоювання молока ще 20-30 хв. Після звільнення телята вільно рухаються у груповій клітці і при бажанні підходять до кормового столу для поїдання кормів. У груповій клітці обладнано автонапувалку АП-1. При досягненні 6 місячного віку телят переводять у наступну секцію для надремонтного молодняку у віці 6-10 місяців. У секції в групових клітках розміщується по 12 голів. Таких групових кліток 3. Враховуючи те, що у 6 місячному віці теличок після бонітування розподіляють на плем'я та для вирощування та відгодівлі, то проектом передбачено 1 з 3 кліток закріпити за теличками.

Утримання молодняку у віці 6-10 місяців безприв'язно у групових клітках на 12 голів обладнаних комбібоксами, розміром 8,4x3,7 м або 31,08 м², на 1 голову припадає 2,59 м². Фронт годівлі - 0,7 м на кожну голову.

Розміщення надремонтного молодняку у віці 6-10 місяців у групових клітках дозволяє їм вільно знаходитись у комбібоксах, споживати корм з годівельного столу, тому, що добова норма корму роздається 1 раз вранці (о 8 годині). Важливо те, що для кожної тварини передбачено місце для відпочинку та поїдання корму.

При досягненні 10 місячного віку молодняк переводиться у наступний технологічний період – 10–16 місяців. Для утримання молодняку у даному віковому періоді передбачено 3 групових клітки по 12 голів, розміром 12,6x3,7м або 46,62 м² і на кожну голову по 3,88 м². Фронт годівлі 1,05 м. Це дозволяє вільно відпочивати молодняку у комбібоксах і поїдати на протязі доби корми. Виходячи із того, що у даному віковому періоді бугайці проявлять статеві рефлексі і це негативно впливає на накопичення енергії у їх тілі, тому передбачено спеціальне обладнання електроогорожі. Дане обладнання гальмує у бугайців статеві рефлексі. Для утримання надремонтних теличок обладнали 2 групові клітки розміром 8,4x3,7м загальна площа 31,08 м², по 8 голів або на кожну голову по 3,88 м². Використання будівлі 12x72м ефективно, виходячи із того, що за 15 місяців через технологічні секції проходить 274 телят і молодняку, які реалізуються із живою масою 428 кг при середньодобових приростах живої маси 880 г. вироблено яловичини 868 ц за рік.

Рис. 1. План і розріз телятника на 137 скотомісць:

1-приміщення для обслуговуючого персоналу; 2-молочна; 3-приміщення для кормів; 4-реманентна; 5-групові клітки для 14 телят до 6-місячного віку; 6-групова клітка на 7 голів до 6-місячного віку; 7-групові клітки на 12 голів з 6-ти до 10-місячного віку; 8-групові клітки на 12 голів з 10-ти до 10-місячного віку; 9-групові клітки на 8 голів з 10-ти до 16місячного віку; 10-вигульні майданчики; 11-автонапувалки; 12-УС-15; 13-комбіокси; 14-годівельний стіл; 15-електроогорожа; 16-годівниці для випоювання молока; 17-поперечний гностранспортер.

Затрати праці за рік складають 3984 люд.-год. По догляду за телятами та молодняком або на 1 ц приросту живої маси 4,59 люд.-год. До реконструкції у будівлі 12,72 м було розміщено на прив'язі 110 голів молодняка великої рогатої худоби, де обслуговує дане поголів'я 4 робітники. Загальні затрати праці за рік становили 7968 люд.-год. при виробництві яловичини 803 ц. Затрати паці були 9,92 люд.-год., що більше ніж після реконструкції у 2,16 рази.

Таким чином, при мінімальних затратах енергоносіїв, кормів та праці після реконструкції бодівлі 12x78 м виробництво яловичини переведено на нові енергоощадні принципи і є на рівні сучасних підприємств з виробництва яловичини підприємств невеликої потужності.

Висновки: 1. При утриманні надремонтного молодняка до 6-ти, 6-10-ти і 10-16-місячного віку показало, що у будівлі 12x72 м можливо обладнати 137 скотомісць.

2. Високий гігієнічний мінімум було досягнуто тим, що обладнуються годівельні столи шириною 3,7м ; столи з комбібоксами 1,5–1,9 м та видалення гною дельта-скреперними установками.

3. Виробництво яловичини за рік у будівлі 12x72м складає 868 ц при затратах праці на 1 центнер приросту живої маси 4,59 люд.-год., що відповідно більше вироблено яловичини ніж до реконструкції 8,09% та менше затрат праці у 2,16 рази.

Література

1. Відомчі норми технологічного проектування. Скотарські підприємства ВНТП-АПК-01. 05. - К.: Мінагрополітики України, 2005. – 111 с.
2. Польовий Л.В. Технології скотарства в реформованих сільських підприємствах Вінницького регіону / Л.В. Польовий, О.С. Яремчук. – В.: ТВК „Книга-Вега”, 2002. – 320 с.

Summary

Reconstruction of calf-shed for beef production according to the energy-saving technology / Polyoviy L.V., Romanenko T.D., Shumylovska O.S.

The produced research had shown that keeping of super-replaced young cattle of 6,6-10 and 10-16 months of age in the building measuring 12x72 meters gives the possibility to equip 137 places for cattle.

High hygienic minimum was achieved due to equipment of fattening tables 3,7 meters wide; tables with combined boxes 1,5-1,9 meters and removing pus with delta-scraper units.

Annual beef production in the building measuring 12x72 meters makes up 868 centners at the labour expenses of 4,59 people-hour per fcentner of live weight gains. At gives correspondingly more beef that before the reconstruction to 8,09 per cent and diminishes labour expenses to 2,16 times.